

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

РЕЗЮМЕ

към отчета за изпълнението на програмния бюджет на Комисията за защита на личните данни към 31.12.2023 г.

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) е постоянно действащ независим надзорен орган съгласно Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), обн. ДВ, бр.1/2002 г. и централен орган за външно подаване на сигнали и за защита на лицата, на които такава защита се предоставя по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН), обн. ДВ, бр. 11/2023 г. Комисията е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София, а нейният председател е първостепенен разпоредител с бюджет.

Основното направление на дейност на КЗЛД през 2023 година остава изпълнението на правомощията и задачите, произтичащи от Регламент (ЕС) 2016/679 (Общия регламент относно защитата на данните) и Закона за защита на личните данни в качеството ѝ на надзорен орган по защита на данните. Наред с него, водещ акцент в дейността на Комисията през отчетния период е поставен върху задълженията, произтичащи от приетия в началото на 2023 г. Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН). Обнародван на 2 февруари 2023 г. и влязъл в сила на 4 май, този закон възлага на Комисията функциите на централен орган за външно подаване на сигнали и въвежда множество задължения за работодателите от публичния и частния сектор (т.нар. задължени субекти) по линия на разглеждането на сигнали за нарушения на българското и европейското законодателство, които застрашават или увреждат обществения интерес и правото на Европейския съюз. Разширяването на областите на компетентност на КЗЛД с този закон е основният фактор, довел до засилена вътрешноадминистративна подготвителна дейност от страна на Комисията през целия отчетен период и до сериозна информационно-разяснителна кампания, насочена към задължените субекти.

През 2023 г. непрекъснато са изпълнявани заложените във функционална област „Защита на личните данни на физическите лица“ стратегически и оперативни цели. Акцент в работата на Комисията е поставен върху засилена надзорна дейност чрез осъществяване на проверки на място на територията на цялата страна, предоставянето на формални и неформални консултации на физическите лица и администраторите на лични данни с цел гарантиране на техните права и задължения в областта на защитата на личните данни, както и активно международно сътрудничество посредством участие в мероприятия чрез онлайн канали за комуникация. По линия на ЗЗЛПСПОИН успешно са положени основите на националната система за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

КЗЛД изпълнява една бюджетна програма „Защита на физическите лица при обработването на лични данни и свободното движение на такива данни“ във функционална област „Защита на личните данни на физическите лица“. Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. (ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г.) са утвърдени разходите по функционалната област в размер на **6 985 000 лева**. През отчетния период са извършвани промени на показателите по бюджета. На основание чл. 112, ал. 2 от ЗПФ са извършени вътрешни компенсирани промени в намаление на показател „Издръжка“ и увеличение на показател „Капиталови разходи“ със сумата в размер на 75 200 лв. Общо отчетените разходи към 31.12.2023 г. са в размер на **6 530 369 лв.**, които представляват **93,49%** от утвърдения годишен бюджет. Извършените разходи за персонал са в размер на 3 778 671 лв. или 89,62 % от годишните разчети. Отчетени са разходи за издръжка и държавни данъци и такси в размер на 998 942 лв. или 99,54% от уточнения план по § 10-00 “Издръжка” и § 19-00

“Платени данъци, такси и административни санкции”. Отчетените капиталови разходи, подпомагащи административната дейност са в размер на 1 752 756 лв. или 99,30% от уточнения план по бюджета. С извършените разходи през отчетния период е обезпечена дейността на КЗЛД и на нейната администрация.

Комисията за защита на личните данни администрира приходи от наложени от нея административни наказания „глоби“ и „имуществени санкции“, в изпълнение на надзорните й правомощия по Регламент (ЕС) 2016/679 и Закона за защита на личните данни. Реализираните към 31.12.2023 г. приходи в размер на 122 951 лв. (17,56% от годишния план) представляват глоби и имуществени санкции, наложени с решения, издадени от КЗЛД като колегиален орган и с наказателни постановления, издадени от нейния председател, както и получени суми за разноски по съдебни решения и юрисконсултски възнаграждения. От общо отчетените приходи сумата от 31 231 лв., представляваща просрочени публични държавни вземания, е принудително събрана от органите на НАП. През 2023 г. от НАП са събрани 4,05% от всички предоставени за събиране вземания в размер на 770 467 лв. (вкл. и предоставени от предходните години). Традиционно факторите, които оказват влияние върху размера на събраните приходи, са възможностите за съдебно обжалване на индивидуалните административни актове на КЗЛД, с които се налагат административни наказания, редуцирането на размера на наложените санкции в резултат на съдебно обжалване, предоставената възможност за доброволно изпълнение и ефективното събиране на просрочени вземания от НАП. Доброволното заплащане на наложените санкции е изключително труден процес поради възможност за администраторите на лични данни да забавят плащането чрез прибегване до двуинстанционно обжалване, като за този период съответните юридически лица са препродадени или обявени в ликвидация или прибегват до други правни способи с цел непонасяне тежестта на наложената санкция и избягването на отговорност. НАП не събира вземанията по наложени санкции с приоритет в изискуемите срокове, същите се погасяват по давност, което обезсмисля работата на Комисията и на служителите от нейната администрация.

В изпълнение на заложените цели в бюджетната програма към функционална област „Защита на личните данни на физическите лица“ през 2023 г. КЗЛД е реализирала дейности в следните направления:

1. По отношение на превенцията на нарушения в областта на защитата на личните данни и повишаване на информираността на физическите лица и администраторите са предоставени 610 писмени консултации под формата на становища, отговори на запитвания и разяснения по въпроси в областта на защитата на личните данни, както и 3576 неформални устни консултации по телефона за консултации по прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 и на националното законодателство за защита на личните данни, вкл. по линия на висящи административни производства пред КЗЛД.

2. По отношение на надзора за законосъобразно обработване на лични данни са разгледани 397 жалби, 555 сигнали и искания за упражняване на надзорни правомощия, извършени са 273 проверки (на място и по документи) и са предприети действия по 51 уведомления за нарушения на сигурността на личните данни.

3. По линия на международната дейност в областта на защитата на личните данни са изготвени отговори/позиции и е осъществено участие в различни международни инициативи - общо 663 бр.

4. По линия на защитата на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, изцяло е приключил процесът по привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие със ЗЗЛПСПОИН, разработени са концептуални информационно-разяснителни материали от значение за практическото приложение на този закон, издадени са ключови методически указания към задължените субекти (работодатели от публичния и частния сектор), разгледани са 36 бр. сигнали за нарушения. Информация за правно-нормативната уредба и разяснителната дейност на КЗЛД е достъпна на интернет страницата на Комисията.

С цел предотвратяване и ограничаване на незаконните форми на обработване

на лични данни и нарушаване правата на физическите лица, през цялата 2023 г. КЗЛД е търсена за съдействие при упражняване на правата на физическите лица по чл. 15-22 от Регламент 2016/679 пред съответните администратори на лични данни. Акцент през целия отчетен период е поставен върху запитвания, респ. отговори, касаещи реда за упражняване на права, в т.ч. относно начина на упражняване на правото на жалба за нарушения в областта на защитата на личните данни и относно компетентността на КЗЛД.

Преобладаващата част от подадените пред Комисията сигнали касаят въпроси, засягащи значителен брой физически лица - предимно нарушения, свързани с облачни технологии; нарушения, извършени от администратори, извършващи куриерска дейност, видеонаблюдение, сектор здравеопазване, банки и други финансови институции, хазарт, политически субекти, участващи в изборния процес и други. По постъпилите през годината сигнали и искания за упражняване на надзорни правомощия са дадени разяснения относно упражняване на правата на физическите лица пред КЗЛД или пред администраторите на лични данни, направени са проучвания, разследвания и са искани становища с цел изясняване на казусите.

По редица въпроси от обществен интерес, имащи отношение към обработването и защитата на личните данни, през отчетния период КЗЛД е осъществила ползотворно сътрудничество, вкл. в оперативен порядък, с множество държавни органи, сред които Инспектората към Висшия съдебен съвет, Министерство на вътрешните работи, Министерството на външните работи, Министерството на образованието и науката, Комисията за регулиране на съобщенията и Държавната агенция за закрила на детето, Министерството на правосъдието, Министерството на електронното управление, Министерството на финансите.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ: /П/
ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ**